

CHARTA

91

Een brochure over het Cordon Sanitaire

extra nummer · april-mei 1996

extra nummer

België/Belgique
P.B.
GENT X
3/1545

1. Het Cordon Sanitaire in stand houden - Eric Corijn (blz 2)
2. Wat ruist er dezer dagen - Myriam Stoffen/Stephen Bouquin (blz 3,4)
3. Het Cordon samengevat -Eric Corijn (blz 5)
4. Standpunten -Agalev en Sp-Doen (blz 5)
5. De stuitbare (?) opkomst van het Vlaams Blok in cijfers -Paul Verbraeken (blz 6)
6. Petite histoire du cordon sanitaire - Myriam Stoffen/Hugo Gysels (blz. 7,8)
7. Verklaring 'Niet-samenwerking met het Vlaams Blok (blz 9)
8. Het Blok in zijn hemd : het programma - Hanne Vandercammen (blz 10,11)
9. 70-puntenprogramma -Eric Grijp (blz 12)
10. Bijna een lustrum Charta 91 - Eric Corijn (blz 13,14)
11. Charta-manifest (blz 15)
12. Colofon (blz 16)

De laatste maanden is plots een vraag brandend actueel geworden: 'Is het wel zo'n goede zaak elke samenwerking met het Vlaams Blok af te wijzen?'. Elke vraag mag natuurlijk worden gesteld en we gaan er zelfs op in. Deze bijzondere uitgave van de Charta Nieuwsbrief is helemaal gewijd aan het Cordon Sanitaire rond de extreem-rechtse partij. Tenslotte is de idee en de campagne daarrond grotendeels ontstaan in onze kringen. We dachten dat het dus noodzakelijk was ons in het debat te mengen, misschien ook omdat in de hele heisa zelden of nooit naar onze mening is gevraagd of gerefereerd. De gekste dingen kan men lezen, artikels en debatten volgen elkaar op, journalisten, columnisten en academici wedijveren in de stellingname, zonder te verwijzen naar het oorspronkelijke initiatief en de preciese inhoud van dat Cordon Sanitaire zoals verwoord in de 'Verklaring van niet-samenwerking met het Vlaams Blok'.

Alle vragen mogen worden gesteld. Ook deze dus: hoe komt het toch dat politici, columnisten en academici nu precies dat vraagstuk aan de orde willen stellen? Eigenaardig toch dat je zelden goedgeformuleerde polemieken leest over de vraag of de uitsluiting van de migranten uit de politieke rechten wel zo werkzaam is, of de gevoerde politiek van de laatste 15 jaar inzake bestrijding van de werkloosheid wel succesvol is geweest, of ons fiscaal systeem nu wel de sociale gelijkheid in de hand werkt, of onze rechtsstaat inderdaad gerechtigheid aflevert... zovele interessante vragen waarmee de heren polemisten zich nu net niet inlaten. Is dat puur toeval? Of zou het kunnen dat men de instemming met die (pertinent falende) systemen in stand wil houden? Het is ook maar een vraag.

Daarenboven hebben geen van de critici aangetoond dat het Cordon Sanitaire een falend systeem is. Natuurlijk staat het voortdurend onder druk, omdat het in de eerste plaats afhangt van de dagelijkse toepassing van principes en dat komt voor pragmatische politici niet altijd gelegen. Daarom vereisen die principes ook herhaaldelijk ideologische ondersteuning en is het debat dat door linkse heren wordt gevoerd helemaal niet onschuldig. Maar het moet toch ook worden gezegd: tot vandaag is het Cordon Sanitaire succesvol geweest. Vanaf het ogenblik dat na een paar mislukte pogingen de consensus werd gevonden, is samenwerking met het Vlaams Blok uiterst moeilijk geworden. Dat Eyskens zijn schilderijen naast die van Annemans hangt, weegt dan niet op tegen de tientallen gevallen waar een coalitie met het Blok werd verhinderd. Feit is dat het Vlaams Blok politiek geïsoleerd blijft.

En feit is ook dat zulks binnen de partij ferm begint te knagen. Dewinter heeft zich al vroeg beklaagd over het Cordon van Charta. Annemans heeft voortdurend pogingen ondernomen om het isolement te doorbreken. Het wordt echter steeds moeilijker voor deze radicalen om de lange wachttijd te verklaren vooraleer hun electoraal gewicht ook politiek effect scoort. Vandaar dat het interne debat binnen het blok nu publiek is. Vandaar dat de katholiek-reactionaire stroming van Beliën-Colen hun samenwerking met de populistische neo-fascisten in vraag stellen. Vandaar dat het 70-punten-programma opnieuw ter discussie komt.

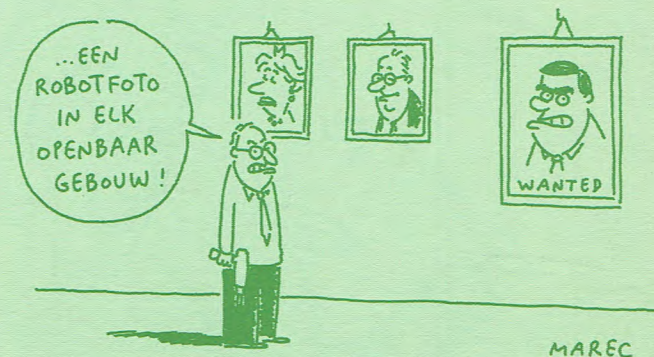
Het Cordon Sanitaire begint zijn vruchten af te werpen!

Alleen willen leerling-tovenaars het vandaag ter discussie stellen.

ERIC CORIJN

Het Cordon Sanitaire in stand houden

FLANDERS CORDON SANITAIRE TECHNOLOGY

Wat ruist er dezer dagen?

Het Cordon Sanitaire staat de laatste tijd weer ter discussie. In dit hele debat valt het op dat er nogal wat spraakverwarring bestaat over de preciese inhoud en draagwijdte van het initiatief. In een poging de puntjes op de 'i' te zetten, staan we even stil bij de recente argumentaties die vanuit verschillende hoeken worden opgebouwd tegen het Cordon Sanitaire en voeren we de oorspronkelijke idee achter het Cordon nog eens ten tonele. U leest toch ook?

Spelen met vuur

Begin januari '96 werd het debat heropend door de oproep van Herman Lauwers (VU) om het Cordon Sanitaire rond het Vlaams Blok te herzien. Hij verzette zich enerzijds tegen de strategie om elk voorstel van het Blok van tafel te schuiven, louter en alleen omdat het van het Blok komt. Anderzijds kon hij niet instemmen met het feit dat het stemgedrag van parlementsleden 'moet bepaald worden door het stemgedrag van het Vlaams Blok'. Partijgenoot Van Grembergen laat weten dat de VU zich 'nooit heeft ingeschakeld in het Cordon Sanitaire rond het Vlaams Blok; de strategie van SP en Agalev is fout'. Bij de VLD wordt het Cordon plots 'een kunstmiddel' genoemd (dixit Ward Beysen). Enkele dagen later lanceert Leo De Haes een eerste aanval op het Cordon Sanitaire in De Morgen. 'Contraproductief en politiek een domme zet' en 'voor mijn part mag het Vlaams Blok zelfs de regering in', stelde hij. Maar ook in sociaal-democratische kringen roert er wat: zo laat Patrick Stouthuysen in 'Samenleving en Politiek' weten dat het Cordon Sanitaire 'een blok aan het been' is.

Bluswerken: vergadering in het Parlement

Uit vrees voor een dijkbreuk in het Cordon naar aanleiding van deze uitlatingen, nodigen Hand in Hand en Charta '91 de fracties van Kamer, Senaat en (toen nog) Vlaamse Raad van de democratische partijen uit voor

een gedachtenwisseling. Hierbij waren Agalev en SP goed vertegenwoordigd, was de VU aanwezig bij monde van Herman Lauwers en gaf de CVP acte de présence met haar fractiesecretaris. De VLD had via de pers laten weten niet te zullen komen. De conclusies van deze vergadering op een rijtje:

- (1) Iedereen is het er over eens dat het Cordon Sanitaire slechts effectief is als alle democratische partijen zich er strikt aan houden;
- (2) Algemeen wordt vastgesteld dat de gêne in de contacten met het Blok afneemt (l'offensive 'charme' du Blok Flamand est arrivée);
- (3) De democratische rechten en de officiële reglementen moeten toegepast worden (vb. spreekrecht en afvaardiging in het Bureau van de Raad), ook al betekent dit dat men naast het Vlaams Blok moet zitten. Dit valt buiten het Cordon Sanitaire;
- (4) Voor eigen moties wordt nooit steun gezocht bij het Blok;
- (5) De problemen zijn het grootst bij voorstellen en moties die van het Blok afkomstig zijn, zeker wanneer deze inhoudelijk voor iedereen aanvaardbaar blijken (vb. verplichte TBC-inenting voor baby's). SP en Agalev geven opnieuw te kennen geen enkel Vlaams Blok-voorstel te zullen steunen en ingeval van inhoudelijk algemeen aanneembare voorstellen worden deze gerecupereerd (door onmiddellijk een eigen alternatief in te dienen, al is het maar door er een komma aan toe te voegen). Deze 'recuperatiestrategie' wordt door iedereen als een mogelijke uitweg beschouwd, maar CVP en VU twijfelen aan de haalbaarheid/wenselijkheid ervan.

Aan het einde van de bespreking wordt afgesproken dat Hand in Hand en Charta '91 opnieuw een verklaring met een nauwkeuriger invulling van het Cordon Sanitaire ter ondertekening zullen voorleggen aan de ondertekenaars van de vorige tekst. Daar wordt nu volop aan gewerkt.

Wat tegen de grove borstels van een zweeppartij?

Tegen de achtergrond van deze recente ontwikkelingen is het zinvol de gehanteerde argumenten nog even onder de loep te nemen. In de hoop de vele misverstanden rond het Cordon Sanitaire uit de discussie errond te houden.

Het Cordon Sanitaire ondemocratisch?

'Je kan een partij die honderdduizenden kiezers vertegenwoordigt niet uitsluiten van het politieke leven', wordt gezegd. Dit is een merkwaardig argument. Het Cordon Sanitaire voorziet noch in het verbod van het Vlaams Blok, noch in zijn uitsluiting van deelname aan de werkzaamheden van die instanties waar het gelet op zijn representativiteit wettelijk en reglementair aanspraak op kan maken. Het Cordon Sanitaire houdt evenmin een oproep in tot het verbieden van zijn televisie-uitzendingen, publicaties, openbare of andere bijeenkomsten... Waar het wel om gaat is de politieke principiële stelling dat ten alle prijze moet vermeden worden dat de democratie (nog eens) zou kunnen opgeblazen worden van binnenuit. Dit is de keuze waar we voor staan bij het niet of wel toelaten van Vlaams Blok-deelname aan het beleid. Of zoals Jaap van Donselaar het stelt: 'je staat voor het dilemma tussen moord op de democratie of zelfmoord van de democratie' (auteur van het boek 'De Staat paraat? De bestrijding van extreem-rechts').

Voor hen die verkiezen het Vlaams Blok te laten 'verbranden' door ze te doen deelnemen aan het beleid: wie is er vast van overtuigd dat het Blok niet in staat is het principe van 'werk voor eigen volk eerst' toe te passen, of vrouwen terug naar de haard te sturen met een moederloon? Wat in Frankrijk gebeurt, kan een waarschuwing zijn. Daar is het Front National bezig een institutionele tegenmacht uit te bouwen. Op lokaal vlak passen ze hun programma gedeeltelijk toe (op gebied van onderwijs, gemeentelijke tewerkstelling en via het

stopzetten van subsidies voor migrantenwerking), en dit functioneert als hefboom voor het veroveren van nationale politieke macht om hun volledige programma te kunnen uitvoeren. Het inkapselen of verbranden van het Vlaams Blok kan dus geen strategie zijn.

En als u nog twijfelt over het democratisch gehalte van waar het Vlaams Blok voor staat, raden we u aan de volgende bladzijden 2 maal te lezen.

Het Cordon Sanitaire contraproductief?

Volgens sommigen heeft een Cordon alleen maar als gevolg dat het Vlaams Blok in haar underdogpositie versterkt wordt. Wie de propaganda van het Blok heeft gevolgd, stelt vast dat deze partij zich van in den beginne de rol van 'één tegen allen' heeft aangemeten. Deze houding is één van de belangrijkste tactische middelen die het Vlaams Blok aanwendt om zich electoraal te profileren. Daar hebben zij ons niet voor nodig. Bovendien mag niet uit het oog verloren worden dat de politieke isolering vandaag een strategische discussie veroorzaakt tussen de 'hardliners' van Dewinter & co en de voorstanders van de Italiaanse aanpak met Annemans en Alexandra Colen (matigen van het 70-puntenprogramma in een poging tot alliantie met de traditionele rechterzijde). De studie van van Donselaar bevestigt dit effect in andere West-Europese landen: een Cordon Sanitaire blijkt eerder de interne spanningen in de extreemrechtse partijen op te drijven dan dat het leidt tot het sluiten van de rangen en dus versterking van deze partijen.

Een andere klacht is dat het Cordon Sanitaire mee verantwoordelijk zou zijn voor de mythevorming rond het Blok (cfr. Patrick Stouthuysen in Samenleving en Politiek, maart '96). Wie heeft ooit beweerd dat het Cordon betekende dat het doen en laten van de Blokkers niet langer in het oog moet gehouden worden? Het tegendeel is echter waar: het afwijzen van politieke samenwerking doet niets af aan de overtuiging dat het Blok moet aangepakt worden door haar fascistisch karakter te ontmaskeren en door aan te tonen hoe anti-sociaal deze partij wel is. Het Cordon Sanitaire zegt niet dat men moet weigeren om in discussie te gaan.

Het Cordon Sanitaire onefficiënt?

De gaten in het Cordon Sanitaire zouden

het bewijs leveren van de onefficiëntie van de strategie, dus weg ermee. Awel, dit is straf! Alsof de belastingfraude een argument zou zijn om het principe van belastingheffing op te heffen. Trouwens, welke alternatieve strategieën stellen de tegenstanders van een Cordon Sanitaire dan voor (tenzij 'verbranding')? Daar horen we niets van. Laten we duidelijk zijn: het weigeren van elke politieke samenwerking met het Vlaams Blok is een principiële keuze die ingegeven is door de simpele vaststelling dat de samenleving waar deze partij voor staat en de maatregelen die zij voorstelt niet deugen. Als de gaten in het Cordon-net al iets 'bewijzen', is het de vaststelling dat er onvoldoende maatschappelijke druk is om dit politieke isolement vol te houden. Het Cordon Sanitaire heeft zijn limieten: zij heeft slechts blijvend effect indien ze enerzijds door de meerderheid van de bevolking wordt gezien als het 'normale' verlengstuk van een breder principiële politiek en cultureel verzet tegen de ideeën en voorstellen van het Vlaams Blok, en anderzijds indien het beleid en/of de democratische oppositie voldoende geloofwaardige antwoorden kunnen bieden op de dagelijkse problemen en onzekerheid over de toekomst. Het Cordon is noodzakelijk, maar dus niet voldoende. Want het komt er ook -en vooral- op aan de voedingsbodem van dit onkruid weg te nemen. Dit betekent meer democratie, meer openheid, meer invloed op deelname aan het beleid. Dit betekent minder sociale ongelijkheid en bestaansonzekerheid, minder werkloosheid en meer volwaardige jobs, betere en goedkopere huisvesting, niet minder maar meer openbare dienstverlening. En ook deze discussie moet ten gronde gevoerd worden.

Het Cordon Sanitaire sluit andere strategieën niet uit. Het Cordon Sanitaire sluit discussie niet uit. Het Cordon Sanitaire sluit de democratische werking van het politiek systeem niet uit. Maar het Cordon mag niet onrechtmatig gebruikt worden als excuus om geen radicale democratische, maatschappelijke keuzes te maken. We mogen de armen niet laten zakken, we moeten het hoofd koel houden en het been stijf. Samen. Tot het onzalige tijt gekeerd is.

STEPHEN BOUQUIN
MYRIAM STOFFEN

HET CORDON

1 - Het Cordon Sanitaire verwijst naar het uitdrukkelijke engagement onder geen beding politieke samenwerking op te zetten met het Vlaams Blok, noch min noch meer. Het is dus een politieke keuze, een strategie of taktiek, niet alleen tegen het Blok gericht maar vooral om de democratie te vrijwaren.

2 - Het fundamentele verschil tussen het Vlaams Blok (en andere extreem-rechtse partijen) enerzijds en de andere partijen is dat het Vlaams Blok mensen wil uitstoten uit de samenleving, de maatschappij wil 'uitzuiveren', de bestaande veelzijdigheid wil reduceren tot het 'eigen volk'. Dat programma proberen ze uit te voeren met alle middelen, democratische als het kan, wel meestal aangevuld met intimidatie en geweldpleging. Niemand heeft echter garanties dat uiteindelijk ook niet de historische middelen van openlijke terreur en staatsgeweld worden beoogd.

standpunten

AGALEV

Waarom AGALEV het Cordon Sanitaire ten aanzien van het Vlaams Blok noodzakelijk vindt. Het Vlaams Blok is:

- een extreem-rechtse partij, neo-nazistisch geïnspireerd;
- een partij die nauwe banden aanhoudt met partijen zoals het Front National (Frankrijk), de Republikaner (Duitsland) en zelfs met de Klux Klux Klan in de USA.;
- een haatpartij, die mensen tegen elkaar opzet en daarbij migrantenpopulaties viseert, met name migranten afkomstig van de niet-Europese landen, waarbij Afrikanen, Marokkanen en Turken het bij uitstek moeten ontgelden;
- een partij die aanzet tot racisme en discriminatie, dit o.m. door hun opruiende brochures waarin migranten (hele bevolkingsgroepen) worden afgeschilderd als dieven, verkrachters, profiteurs en misdadige elementen;
- een partij die geweld niet schuwt en duidelijk aanzet tot geweldpleging tegen andersdenkenden, migranten en mensen met homo-preferenties; er zijn talloze gevallen bekend (zelfs van huidige mandatarissen) van personen in deze partij die een veroordeling daarvoor op hun actief

D N SANITAIRE SAMENGEVAT

3 – Natuurlijk kan het Blok rekenen op een zekere steun in de bevolking en hebben ze dus democratisch verkozenen. Dat geeft hen het recht te zetelen in enkele staatsinstellingen. Maar dat verplicht andere partijen geenszins met hen samen te werken en nog minder ze op te nemen in politieke combines. Door elke politieke samenwerking af te wijzen maken democraten duidelijk dat er geen enkele verzoening mogelijk is tussen het principe van uitsluiting en vernietiging van het verschil enerzijds en het principe van opname en behoud van de vrijheden anderzijds. Samenwerking op sommige punten maakt van het Blok een partij als de andere en doet het principiële onderscheid vervagen. Zij die dat wel willen, willen meestal ook een politieke verrechtsing binnen de eigen partij. Wordt samenwerking met het Blok een aanvaarde praktijk, dan zal ook het politieke cen-

trum een actieve uitsluitingspolitiek tot de politieke instrumenten beginnen te rekenen.

4 – Het Cordon Sanitaire heeft alleen te maken met al dan niet politieke samenwerking. Dat houdt dus geenszins in dat de stellingen en de thema's van het Blok niet moeten worden bestudeerd en weerlegd, dat er geen ideologische strijd zou moeten zijn, dat er geen overtuigende werking naar het electoraat van het Blok moet geschieden..., wel uiteindelijk. Sommigen vinden daarbij dat het nuttig is rechtstreeks in debat te gaan met leiders van het Blok, anderen vinden van niet. Discussie over de verschillende aanpak is daarbij mogelijk, als het maar niet leidt tot legitimering, banalisering en uiteindelijk samenwerking. Tenslotte ligt het belangrijkste tegenargument in het wegnemen van de omstandigheden waarin extreem-rechts goed gedijt.

5 – Het Cordon Sanitaire is niet contraproductief omdat het het Blok zou diaboliseren of isoleren. Het Vlaams Blok is een politieke partij en wil politieke macht. De duidelijke en onwrikbare stelling dat zulke politiek in elke omstandigheid zal worden afgeblokt tast hun vertrouwen aan in het politiek project. De radicale neo-fascisten krijgen het daarbij steeds moeilijker zich gedeist te houden in de 'deftigheids-taktiek', de katholieke reactionairen voelen zich geremd in hun project dat aanleunt bij het neoliberalisme, de nationalisten hebben meoite met het uitdrukkelijke racisme, interne machtsstrijd wordt publiek... kortom, de interne spanningen nemen toe en zullen leiden tot een verzwakking van het Blok.

hebben staan of waartegen gerechtelijke procedures voor mishandeling lopende zijn;

- een partij die racisme en discriminatie zelfs openlijk in haar programma's opgenomen heeft; verwijzen we alleen maar naar het 70-punten plan, dat unaniem werd veroordeeld door alle democratische partijen in de Vlaamse Raad, omdat dit programma aanzet tot discriminatie en daardoor in strijd is met verscheidene internationale mensenrechten verdragen en in strijd is met meerdere Belgische grondwetsartikelen.
- een partij die er openlijk voor uitkomt dat het internationale verdragen die België binden, ondergeschikt acht aan haar 'eigen volk eerst'-principe;
- een partij die in se ondemocratisch is, wat onderzoek naar haar eigen programmateksten onmiskenbaar aangeeft; wij verwijzen hiervoor onder meer naar de studie gemaakt door Marc Spruyt. (zie p. 10-11)

Voor ons is het duidelijk dat het Vlaams Blok voor waarden staat die haaks staan op die van AGALEV. Samenwerking van AGALEV met een dergelijke politieke formatie gaat dan ook in tegen de basisprincipes waar de Groenen voor staan, te weten: basisdemocratie, verdraagzaamheid, solidariteit en vredelievendheid. Het Vlaams Blok is een gevaar voor de democratische werking in onze samenleving. De eindconclusie kan

dan ook niet anders zijn dan een Cordon Sanitaire ten aanzien van deze partij, hetgeen wat ons betreft als een democratische plicht van ieder zichzelf respecterende democratische partij moet aanzien worden.

JACK VAN DIJK (AGALEV)

**Ik zeg
zelf wel
wat
ik denk**

**CHARTA
91**

SOCIALISTISCHE PARTIJ

'Cordon Sanitaire rond Zwart Blok moet blijven. Op alle niveaus!' Het april-nummer van het SP-ledenblad 'Doen' (jg. 4, nr.37) laat er geen twijfel over bestaan. De voorpagina titelt: 'Waarom het Zwart Blok gevaarlijk blijft' en verwijst naar de middenpagina's. Daar worden vier foto's afgedrukt van VB-leiders als vechtersbazen: Patrick Spinnewijn die in 1993 in Ronse een Duitse TV-reporter in elkaar ramt, Philip Dewinter in 1984 gemaskerd en gewapend te Leuven, nogmaals Dewinter terwijl hij in 1989 in Antwerpen een 17-jarige tegen de grond houdt en Xavier Buisseret in 1995 onder verdenking van seksuele aanranding. Met deze illustraties omkadert de SP een ondubbelzinnig standpunt voor het behoud van het Cordon Sanitaire. Noch Herman Lauwers van de VU, noch Marc Olivier van de CVP worden gevolgd in hun redeneringen. Dat het VB verkozenen heeft wordt niet over het hoofd gezien. 'Daarom maken ze deel uit van officiële organen (zoals het parlement), maar daarom nog niet van een vrijwillig overleg. 'Wij plegen enkel overleg met wie we respecteren en met de partijen die we vertrouwen', aldus de SP. Het artikel zet zich verder af tegen andere pogingen om het Blok uit haar isolement te halen. Het vraagt tot slot dat de echte CVP, VLD en VU opstaan om een eind te maken aan de dubbelzinnigheid.

ERIC CORIJN

De electorale geschiedenis van het Vlaams Blok dateert van 1978 toen een coalitie van de Vlaamse Volkspartij (van Lode Claes) en de Vlaams-Nationale Partij (Karel Dillen) bij de parlementsverkiezingen 76.000 stemmen en één zetel (voor Dillen) vergaarde. Een jaar later ontstaat het Vlaams Blok zoals we het nu kennen, een fusie tussen de VNP en een deel van de VVP, geleid door Roeland Raes en Edwin Truijens. Bij de parlementsverkiezingen van 1981 behaalt het VB 66.424 stemmen, en bij de gemeenteraadsverkiezingen, één jaar later, 28.344 stemmen (er wordt slechts in 23 gemeenten deelgenomen). In Antwerpen scoort het Blok 5,2% en doen 2 Blok-ers hun intrede in de gemeenteraad.

In 1985 en 1987 kent het Blok geen spectaculaire maar wel gestage opgang. Maar de eerste 'schok' doet zich voor bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1988: het Blok haalt slechts 23 zetels, maar 10 daarvan staan in Antwerpen. En de tweede schok, gemeenzaam bekend als 'zwarte zondag' komt er bij de parlementsverkiezingen van 24 november 1991: het Blok verdrievoudigt zijn kiezerspubliek en stijgt van 3,4% naar 10,8%. Hierdoor verovert de partij 12 kamerzetels en 6 senaatszitjes. In de provincies worden 36 zetels bemachtigd. En opnieuw spant Antwerpen de kroon: 25,5% van de sinjoren stemt voor het Blok.

Drie jaar later is het in de Scheldestad opnieuw prijs. De dag na de gemeenteraadsverkiezingen van 9 oktober 1994 vat de Gazet van Antwerpen de evolutie als volgt samen: 'Van 16.528 stemmen in '82 naar 54.163 stemmen in '88. Van 54.163 stemmen in '88 naar 76.877 stemmen in '94. Van vijf procent naar ruim zeventien procent in '88, van zeventien naar achttwintig procent in '94. Van twee naar tien zetels in '88, van tien naar achttien zetels in '94. Het Vlaams Blok triomfeert in Antwerpen en verdringt de SP die jarenlang de grootste formatie in de gemeenteraad was'. Maar het is niet alleen de SP die van 28,8% in '88 naar 20,5% tuimelt en vier zetels moet inleveren. De lijst Antwerpen '94, die CVP, VU en onafhankelijken groepeerd scoort nauwelijks 15,1%, dat is 13,3% minder dan de CVP en de VU samen haalden. Ruud Martens, die de Antwerpse situatie goed kent, had reeds na de parlementsverkiezingen van 1991 de uitslagen van dat moment geëxtrapoleerd naar 1994. Op

basis van die oefening schreef hij in juli 1992: 'Om het Vlaams Blok van de macht te houden is dus een vierde partner nodig, en de ervaring leert dat een bestuurscoalitie met zoveel partijen in België niet werkbaar is'. Profetische woorden?

Maar niet alleen in Antwerpen gooit het Blok hoge ogen. In de residentiële gemeenten ten noorden van de stad (Brasschaat, Schilde, Brecht, Kalmthout, Kapellen en Schoten) wordt tussen de 8% en 18,8% gehaald. Het aantal gemeenteraadsleden in deze gemeenten stijgt van 3 naar 22. En in de 'Rode Rupel' loopt het ook mis: in Boom kwam het Blok in 1991 niet op, in 1994 haalt het in één klap 15% en 3 zetels; in Willebroek gaat het van 3,2% naar 13,4% en 3 zetels; in Schelle van niets naar 14,3% en eveneens 3 zetels.

Ook op andere plaatsen wordt grote vooruitgang geboekt: Turnhout van 3,5 naar 12,9%, Oostende van 2,5 naar 8,4%, Sint-Niklaas van 5 naar 12,5%, Beringen van niets naar 13,9%, Vilvoorde van niets naar 13,3%, Mechelen van 8,6 naar 19,7%, Temse van niets naar 13,1%...

In Vlaanderen en Brussel behaalt het Vlaams Blok in totaal 187 gemeenteraadsleden, tegenover 23 voordien. De reactie van de krant De Morgen, die daags na de verkiezingen titelt: 'Vlaams Blok wint door licht te verliezen', lijkt eerder op een wensdroom. De volgende dag verschijnt een wat wazig artikel om de vaststelling dat het Blok bij de tegelijk gehouden provincieraadsverkiezingen in Antwerpen en Oost-Vlaanderen licht achteruit ging ('een substantieel verlies' wordt het genoemd), uit te werken tot een 'stagnatietheorie'.

En bij de laatste verkiezingen van 21 mei vorig jaar wordt opnieuw hoorbaar opgelucht geademd. De SP wordt niet afgestraft, integendeel zelfs, er is een geringe winst. In de sfeer van 'het is allemaal nog zo erg niet', wordt door een aantal waarnemers ook het Vlaams Blok weer tot stagnatie veroordeeld. Ditmaal gebeurt het door het opduiken van een wetenschappelijk klinkende term 'het sociologisch maximum'. Niemand blijkt behoefte te hebben aan enige verklaring van dat begrip. De enig zinnige uitleg is dat men ervan uitgaat dat de groeimogelijkheden van het Blok bij welbepaalde bevolkingsgroepen zou liggen en dat dit potentieel nu opgesoupeerd is. Hierbij dient men dan waarschijnlijk aan 'kansarmen', werklozen, bewoners van grootstedelijke 'probleemwijken' en andere 'uitgeslotenen' te denken. De vooruitgang in een aantal kantons die niet aan een dergelijk profiel beantwoorden, kan op die manier niet verklaard worden: Kapellen 20,3% (+2,5%), Zandhoven 17,7% (+2,2%), Peer 11,3% (+3,5%), Roeselaere 7,5% (+2,8%)... In werkelijkheid is ook bij de jongste verkiezingen het Vlaams Blok de winnaar met een winst van 1,2% voor de Kamer. Die partij beschikt nu naast haar bijna tweehonderd gemeenteraadsleden over vijftien afgevaardigden in het Vlaamse Parlement, elf volksvertegenwoordigers, drie rechtstreeks verkozen senatoren en twee leden in de Brusselse Raad. Door haar numerieke groei kan ze zich nestelen in allerlei commissies en raden en krijgt ze jaarlijks tientallen miljoenen overheidsgeld.

PAUL VERBRAEKEN

Petite histoire du Cordon Sanitaire

Het Cordon Sanitaire heeft zo zijn eigen geschiedenis. Doorheen de jaren werden verscheidene pogingen ondernomen om het Vlaams Blok politiek te isoleren. De bedoeling daarvan was steeds: (1) voorkomen dat andere politieke partijen of hun mandatarissen samenwerkingsakkoorden afsloten met het Vlaams Blok, (2) verhinderen dat het racistische virus de electorale campagnes van de traditionele partijen zou aantasten. Het installeren en behouden van zo'n Cordon bleek echter gemakkelijker gezegd dan gedaan.

10 mei 1989

Een eerste akkoord werd afgesloten tussen de partijen (Agalev, CVP, SP, PVV en VU) naar aanleiding van een oproep van Jos Geysels (Agalev) op het slotdebat van het congres van de Jongsocialisten op 4 februari 1989. Zeven weken later werd het protocol opgeblazen door toenmalig VU-voorzitter Jaak Gabriëls. Hij verklaarde dat 'het absurd was een verbond aan te gaan van één tegen allen'. PVV en CVP sprongen op de kar. SP en Agalev hielden zich aan het, inmiddels vervallen akkoord.

21 maart 1991

SP-voorzitter Frank Vandenbroucke pleit andermaal voor een pre-electoraal akkoord waarbij de democratische partijen onderling zouden afspreken alle vormen van racistisch opbod uit de verkiezingscampagnes voor 24 november 1991 te weren. Deze poging wordt door de liberalen bij monde van Edward Beysen de grond ingeboord. Enkele weken later nemen een tiental christelijke organisaties de fakkel over: de democratische partijen werd gevraagd een intentieverklaring te onderschrijven waarin ze beloofden geen racistische campagnes te zullen voeren en erop toe te zien dat plaatselijke afdelingen en kandidaten zich aan de intentieverklaring zouden houden. CVP, SP en Agalev antwoordden positief. VU en PVV ondertekenden de verklaring niet, hoewel

de VU er zich wel toe verbond de principes van de tekst naar de letter en de geest toe te passen.

Juni 1992

Het Vlaams Blok drijft de provocatie op. In een 70-puntenprogramma somt Dewinter zijn racistische 'oplossingen' op voor het zogenaamde 'migrantenprobleem'. Apartheid, sociale uitsluiting en deportatie zijn de belangrijkste ingrediënten (zie ook verder).

19 november 1992

De publikatie van het beruchte 70-puntenprogramma en incidenten op de Brusselse Grote Markt tijdens de 11 juli-viering lokken tijdens de zomermaanden ondubbelzinnige reacties uit van vooraanstaande politici uit alle democratische partijen. De verontwaardiging leidde tot het stemmen van een scherpe veroordeling van het 70-puntenplan in de Vlaamse Raad op 19 november 1992. De resolutie bestempelt het programma als zijnde in strijd met de Rechten van de Mens. En verder:

'De Vlaamse Raad stelt vast dat sommige voorstellen ervan ontleend zijn aan het programma in 50 punten van 16 november 1991 van het Front National en als oogmerk hebben de migranten in een apartheidsgroep af te zonderen en stapsgewijs uit het maatschappelijk leven te verbannen, op dezelfde wijze als van in 1933 af in nazi-Duitsland de Joodse medeburgers werden behandeld.' Klare taal!

Januari 1993

De veroordeling in de Vlaamse Raad vormt voor Charta 91 een rechtstreekse aanleiding om nieuwe afspraken te maken met het politieke milieu omtrent hun houding tegenover het Blok. Vanaf januari 1993 wordt de campagne gelanceerd tegen elke vorm van samenwerking met het Vlaams Blok. Met de steun van 200 'Bekende Vlamingen' wordt de operatie Cordon Sanitaire opgezet, waarbij aan talrijke politici

gevraagd wordt een verklaring te ondertekenen (zie verder) waarin ze zich ertoe verbinden geen politieke zaken te zullen doen met het Vlaams Blok. Het Blok en haar programma moeten beschouwd worden als onbespreekbaar en dit op alle niveaus: gemeentelijk, provinciaal, nationaal en Europees. Het uitgangspunt is dat elke soepelheid in dit verband leidt tot het overnemen van argumenten en standpunten, tot het bagatelliseren van hun inhumane ideologie en tot het legitimeren van hun politiek.

26 maart 1993

Op een persconferentie verklaart Philip Dewinter dat zijn partij 'flink gehinderd wordt door de pogingen van Charta 91 om alle partijen een verklaring te laten ondertekenen dat zij geen bestuursakkoorden zullen sluiten met het Vlaams Blok'.

Juli-augustus 1993

De festival-campagne van Charta 'Goed gemust en in de boot genomen' wordt gelanceerd in de vorm van een krantje dat mits enige handigheid kan worden omgevouwd tot een hoedje, respectievelijk bootje. In oorspronkelijke staat valt tekst en uitleg te lezen over het Cordon Sanitaire-initiatief en de ondertekenaars van de verklaring.

Oktober 1993

In voorbereiding van het verkiezingsjaar 1994 wordt de campagne Cordon Sanitaire verdergezet in samenwerking met Hand in Hand. Charta 91, van haar kant, start de medewerking aan het 'Snuffelpaal'-initiatief van Hand in Hand, dat gericht is op het opsporen en bekendmaken van elke vorm van racistische propaganda tijdens de volgende verkiezingsperiode. Het cordon sanitaire blijkt intussen goed van de grond te komen: ongeveer 600 politieke mandatarissen ondertekenden de tekst. Bovendien geven een aantal ontwikkelingen aan dat er een grote gelijklopendheid van opvattingen bestaat bij ten minste 4 Vlaamse democrati-

sche partijen. Zo is geweten dat de SP en Agalev onvoorwaardelijk achter het initiatief blijven staan. Ook binnen de leiding van de Volksunie is men het Cordon Sanitaire genegen. Maar zelfs in de CVP en de VLD is een en ander gebeurd. Op het statutencongres van de VLD in het voorjaar van 1993 staat in Artikel 2 de volgende passage:

'Zij (de VLD) zal geen samenwerking, onder welke vorm ook, aangaan met partijen of groeperingen welke doelstellingen nastreven strijdig met de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens'. Op het CVP-congres van juni '93 werden een aantal krachtlijnen goedgekeurd, met name een Charter van de mandatarissen. Dit charter bepaalt dat de Vlaamse Christen-Democraten geen bestuursakkoorden sluiten met partijen wiens gedachtengoed en programma indruist tegen de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.

Maar tegelijkertijd hoort men stemmen opgaan tegen het isoleren van het Vlaams Blok. Zo verschijnt in het weekblad Trends een openlijk pleidooi voor een Italiaans scenario voor Vlaanderen: het Blok, de VLD en

zelfs om de stagnatie van het Vlaams Blok in Antwerpen. Maar extreem-rechts toont dat het zich overal heeft ingeplant. Het is nu ook in Wallonië en Brussel een belangrijke politieke factor geworden.

3 oktober 1994

De gemeenteraadsverkiezingen van 8 oktober naderen. Het Vlaams Blok wil in vele gemeenten doorbreken en haar aantal verkozenen gevoelig opdrijven. Meerderheden kunnen worden gebroken. Op vele plaatsen zullen ze rekenkundig meetellen in de coalitievorming. Het risico dat met het Blok wordt samengewerkt (in een coalitie, met stemafspraken, met een OCMW-zetel,...) lijkt minder groot in de grote steden. Daar verklaarden alle partijen tot dan toe niet te zullen samenwerken met het Blok. Er wordt vooral gevreesd voor de kleinere gemeenten, waar lokale politici misschien minder principieel aan de macht willen blijven, waar de kleinschaligheid kan leiden tot het bagatelliseren van extreem-rechts, waar sommige stoere programmapunten tot de verbeelding spreken... In het licht van deze

de rechterzijde van de CVP zouden een meerderheid moeten zien te vormen, zo wordt gesteld. Dewinter en co wrijven zich in de handen en geven te kennen te willen onderhandelen met de respectabele rechterzijde. Het Blok wil zijn etiket van eeuwige zweeppartij kwijt. Sommige kringen blijken niet ongevoelig te zijn voor een dergelijk maneuver.

12 juni 1994

Europese verkiezingen. Eerste electorale test sinds Zwarte Zondag. De regeringspartijen gaan zwaar achteruit, maar zijn toch tevreden omdat de VLD niet de verwachte doorbraak kent. Sommige jubelen

ontwikkelingen organiseren Charta 91 en Hand in Hand een korte, maar duidelijke manifestatie in Antwerpen: 'Afblokken!'. Tijdens deze bijeenkomst worden de partijen uitgenodigd hun engagement in het Cordon Sanitaire te bevestigen. Op zondagavond 8 oktober mag geen enkele lokale afdeling met het Blok aan de onderhandelingsstafel zitten.

8 oktober 1994

Gemeenteraadsverkiezingen. Het tij blijkt nog lang niet gekeerd. Uiterst rechts heeft zich electoraal geconsolideerd en is nu ook in Wallonië echt doorgebroken. Honderden mandatarissen ageren in tientallen gemeenten. In Antwerpen vormen ze de grootste partij. Maar de onderhandelingen en de coalitievormingen na de verkiezingen tonen aan dat het Cordon Sanitaire rond het Vlaams Blok werkt. In geen enkele gemeente wordt die partij betrokken bij de besprekingen en nergens neemt ze deel aan het bestuur. Een succes dus. Ja, maar ...

1995 en verder

De voortdurende electorale vooruitgang van het Blok, de 'coalitie van de laatste kans' in Antwerpen, de verdere inplanting van het Blok op het maatschappelijke terrein, haar grotendeels geslaagde poging om zich een 'respectabel' imago aan te meten... zijn elementen die sommige tegenstanders van het Blok doen twifelen of het Cordon Sanitaire wel gerechtvaardigd of opportuun is. Deze tegenstanders verheffen dezer dagen hun stem. Een reden voor Charta om dit ook opnieuw te doen.

MYRIAM STOFFEN
HUGO GYSELS

Verklaring

Geen samenwerking met het Vlaams Blok

Oorspronkelijke versie
en ondertekenaars

Lijst ondertekenaars 'steunen het initiatief 'Cordon Sanitaire' (stand eind april 1993)

Ludo Abicht, GAL, Bert André, Eric Antonis, Leo Apostel, Sabine Appelmans, Fernand Auwera, Benno Barnard, Patris Basstanie, Stéphane Beel, Geert Bekaert, Peter Benoy, Aster Berkhof, Fred Bervoets, Flor Bex, Janine Bischops, Stefan Blommaert, Della Bosiers, Luc Boudens, Luc Brewaëys, Fred Brouwers, Toon Brouwers, Herman Brusselmans, Paula Burghgraeve, Frans Buyens, Sonja Cantré, Jan Ceuleers, Jan Ceulemans, Lydia Chagoll, Gertie Christoffels, Robert Clara, Hugo Claus, Filip Claus, Regine Clauwaert, Ronald Commers, Eric Corijn, Charles Cornette, Willy Courteaux, Ben Crabbé, Andrea Croonenberghs, Geertrui Daem, Els De Bens, Antje De Boeck, Frank De Boosere, Robbe De Hert, Anne Theresa De Keersmaeker, Jolente De Keersmaeker, Herman De Ley, Peggy De Meyer, Didi De

Op 19 november 1992 werd in de Vlaamse Raad door alle partijen – met uitzondering van het Vlaams Blok – een resolutie goedgekeurd waarin het 70-puntenprogramma van het Vlaams Blok (gepubliceerd in juni '92) inzake migranten scherp wordt veroordeeld.

In deze resolutie staat ondermeer te lezen dat het 70-puntenprogramma flagrant in strijd is met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en met de Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens van de Verenigde Naties.

De Vlaamse Raad stelde ook vast dat 'sommige voorstellen ervan ontleend zijn

aan het programma in 50 punten van 16 november '91 van het Front National en als oogmerk hebben migranten in een apartheidsgroep af te zonderen en stapsgewijs uit het maatschappelijk leven te verbannen, op dezelfde wijze als van 1933 af in nazi-Duitsland de Joodse medeburgers werden behandeld.

Om bovengenoemde reden verbind ik me ertoe geen politieke akkoorden af te sluiten of afspraken te maken met het Vlaams Blok, noch in het kader van democratische raden op het gemeentelijk, provinciaal, nationaal en Europees niveau, noch in het kader van de verkiezingen voor de genoemde niveaus.

Paris, Josse De Pauw, Jo De Poorter, Chris De Stoop, Ingrid De Vos, Sabine De Vos, Paul De Wispelaere, Annie Declerck, Jozef Deleu, Luc Deleu, Paul Delvaux, Dominique Deruddere, Yves Desmet, Patrick De Spiegelaere, Mon Detrez, Freddy Devreese, Marc Didden, Pol Dockx, Liliane Dorekens, Els Dottermans, Marc Dubois, Patrick Duynslaegher, Dirk Frantzen, Dirk Frimout, Jef Geeraerts, Hugo Gysels, Walter Groener, Walter Grootaers, Lima Hamdaoui, Rik Hancké, Karel Hemmerechts, Kristien Hemmerechts, Guido Hendrickx, Stefan Hertmans, Jan Hoet, Irma Houtmortels, Paul Jacobs, Dani Klein, Jaap Kruithof, Anne Kurris, Tom Lanoye, Guido Lauwaert, Leen Lepomme, Jan Leyers, Goedele Liekens, Chris Lomme, Angèle Manteau, Franz Marijnen, Betty Mellaerts, Paul Michiels, Guy Mortier, Gerard Mortier, Freek Neyrinck, An Nelissen, Leonard Nolens, Ghislaine Nuytten, Wim Offeciers, Michael Pas, Chantal Pattyn, Tone Pauwels, Luc Perceval, Rik Pinxten,

Guy Poppe, Adriaan Raemdonck, Brigitte Raskin, Jo Röpke, Mong Rosseel, Senne Rouffaer, Ward Ruyslinck, Frank Schlömer, Herman Selleslags, Paula Semer, Kris Smet, Felice, Myriam Stoffen, Ann Swartenbroeckx, Hilde Uitterlinden, Mark Uytterhoeven, Jan Van Broekhoven, Walter Van Den Broeck, Loes Van Den Heuvel, Franky Van Der Elst, Mitta Van Der Maat, Bea Van Der Maat, Louis Van Dievel, Kurt Van Eeghem, Sus Van Elzen, Wim Van Gansbeke, Nicole Van Goethem, Fred Van Hove, Geert Van Istendael, Bob Van Laerhoven, Rita Van Neygen, Monika Van Paemel, Bob Van Reeth, Paul Van Steenvoort, Eddy Van Vliet, Jos Vandeloop, Hanne Vandercammen, Lucas Vander Taelen, Jan Vanriet, Paul Verbraeken, Bernard Verheyden, Etienne Vermeersch, Vera Verof, Erik Verpaele, Manu Verreth, Karel Vingerhoets, Liesbeth Walckiers, Jan Wauters, Viona Westra, Luk Wijns, Kamagurka, Walter Zinzen.

Het Blok in zijn hemd: *het programma*

'Onze partij heeft een enorm strategisch voordeel: niemand van wie ons bestrijdt, heeft de moeite gedaan ons programma en publikaties te lezen. Zij veroordelen zonder geoordeeld te hebben. Een betere tegenstander kan men zich niet voorstellen.'

Partijblad van het Vlaams Blok, Juli 1989

Het is de onweerlegbare verdienste van Marc Spruyt dat hij met zijn studie 'Grove borstels. Stel dat het Vlaams Blok morgen zijn programma realiseert, hoe zou Vlaanderen er dan uitzien? aan dat euvel verholpen heeft. Hoe zou Vlaanderen er uitzien indien het Cordon Sanitaire rond het Vlaams Blok doorbroken wordt en de partij daadwerkelijk zijn programma zou kunnen (pogen te) verwezenlijken?

'EEN STAAT, EEN CULTUUR, EEN VOLK'

Centraal in de programmateksten staat het streven naar een onafhankelijke republiek Vlaanderen: een etnisch, cultureel en sociaal-economisch homogene staat, bewoond door volksbewuste Vlamingen die hun zogenaamde 'volksplicht' vervullen en waarbij het volksnationalisme de enig aanvaardbare levensbeschouwing is. Een hiërarchisch gestructureerd, totalitair Vlaanderen, waar rechten afhankelijk worden gemaakt van het vervullen van plichten.

'EIGEN VOLK'

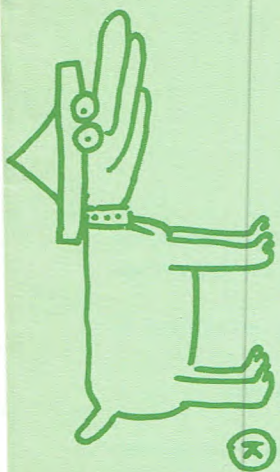
Nationaliteit valt voor het Vlaams Blok samen met het lidmaatschap van de volksgemeenschap, en kan daardoor slechts via geboorte verkregen worden. In het monoraciale Vlaanderen van de toekomst is er dan ook geen plaats voor 'vreemdelingen'. Zij dienen binnen een redelijke termijn verwijderd te worden. Onmiddellijke terugkeer (met bvb. een C-130 Hercules) wordt geëist van de criminelen, de illegalen en de werklozen ('eigen werklozen eerst') -daar toe zal een speciale politiemacht in het leven worden geroepen. Uiteindelijk doel is echter de totale etnische zuivering, een 'vreemdelingen-vrij' Vlaanderen. Ook geïntegreerde en generationaliseerde migranten (zelfs van de derde generatie) en Europese inwijkelingen zullen het onderwerp uitmaken van een 'ontmoedigingspolitiek', door hen geheel of gedeeltelijk uit te sluiten van het sociale zekerheidssysteem in het beste geval - met geweld indien nodig; zelfverdediging, als het ware.

'EIGEN VOLK EERST'

Maar ook de Vlamingen zelf ontsnappen niet aan een -in hun geval-ideologische zuivering. In de nieuwe Vlaamse Volksrepubliek wordt enkel gedacht in termen van 'constructieve volksverbondenheid' en is er bijgevolg geen ruimte voor levensbeschouwelijk pluralisme. De traditionele partijen zullen worden opgeheven, de rechten van het individu moeten wijken voor 'het primaat van het organisch geheel'; het begrip democratie wordt geïnterpreteerd als een welbepaalde ideologie, nl. het dienen van de belangen van de volksgemeenschap. Vandaar dat er hoegenaamd niet gestreefd wordt naar de principiële naleving van de mensenrechten, maar vooral nadruk wordt gelegd op het vervullen van de 'volksplicht'. Vlamingen die er een afwijkende mening (op politiek, sociaal, sexueel... vlak) op nahouden worden beschouwd als 'volksverraders' die zo snel mogelijk moeten weggewerkt worden -zeker uit die domeinen van de civiele maatschappij waarin zij opiniebepalend (kunnen) zijn: de media, het onderwijs, het culturele leven. De volksplicht uit zich op verscheidene terreinen van het maatschappelijke en persoonlijke leven.

'STAKEN SCHAADT, WERKEN BAAT'

In het kader van het 'solidarisme' (de waarachtige beleving van de volksverbondenheid), geldt voor alle Vlamingen de arbeidsplicht. Wie niet presteert, noemt het Blok 'profitariaat' of 'parasieten'. Werkschuwe Vlaamse werklozen zullen zich verplicht moeten inschakelen in de zogenaamde gemeenschapsdienst (maatschappelijk nuttig werk zoals straten vegen, papiertjes rapen in de parken, bomen snoeien en onkruid wieden), zoniet verliezen zij het recht op een uitkering. Het recht op een werkloosheidsvergoeding is bovendien in elk geval tijdelijk ('een vangnet, geen hangmat'), hangt af van de globale gezinssituatie en kan niet langer beschouwd worden als een individueel recht. Misbruiken worden geweerd door 'een geautomatiseerde controle van vingerafdrukken'.

De solidaristische gemeenschap stelt het volksbelang boven het klassebelang. Werknemers dienen zich in te schakelen in een arbeidscultuur waarbij het onderscheid tussen werkgever en -nemer vervaagt en syndicaten plaatsruimen voor corporatistische beroepsverenigingen die enkel de vakbekwaamheid als doel stellen.

Maximale inzet voor het bedrijf is het credo, stakingen zijn uiteraard uit den boze.

'EIGEN VOLK ZWANGER'

Ook thuiswerkende moeders presteren en vervullen hun belangrijkste volksplicht: het opvoeden van hun volbloed Vlaamse kinderen volgens een nationalistisch geïnspireerde pedagogie. Zij worden daarvoor vergoed met een 'opvoedersloon' en beide ouders met meervoudig stemrecht: een bijkomende stem per minderjarig kind. Kinderrijkdom is overigens geen keuze, maar een plicht – zij het uitsluitend binnen het

monogame, onverbreekbare, geïnstitutionaliseerde, 'organische' gezin. Elke andere samenlevingsvorm wordt ervaren als 'volksvijandig' en bijgevolg te weren. Homofilie wordt een aberratie genoemd en zelfs gemengde huwelijken zijn verboden.

Uitvoerders en plegers van abortus worden als volksverraders bestempeld en definitief uit hun politieke rechten ontzet op grondwettelijke basis. Ook voorbehoedsmiddelen die slechts werkzaam zijn na de bevruchting (spiraaltje, morning-afterpil...) worden verboden.

Tegen aids wordt een morele kruistocht gevoerd en 'risicogroepen' (ruim geïnterpreteerd: piloten, bus- en treinbestuurders, kappers...) moeten zich laten testen en elke besmetting moet verplicht worden aangegeven bij een centrale databank.

'VERSLAVING DOODT BESCHAVING'

Drugs (alle soorten, het onderscheid tussen hard en soft drugs wordt met opzet genegeerd) bedreigen de geestelijke en fysieke gezondheid en zijn als dusdanig volksvijandig, want ondermijnen het morele bewustzijn van de Vlaamse jeugd. Grote medeschuldige is de on-geest van mei '68, het laxisme en de permissiviteit. Drugsverslaafden zijn slachtoffers, maar tevens ook potentiële misdadigers die verplicht moeten behandeld worden.

'OPGERUIMD STAAT NETJES'

Wat betreft criminaliteit, pleit het Vlaams Blok voor de spreekwoordelijke 'harde aanpak'. Crimineel gedrag wordt beschouwd als een etisch en geen sociaal-economisch probleem. Ook hier is de permissieve maatschappij medeverantwoordelijk en kan het herstel van een conservatief maatschappijmodel met aandacht voor tucht en zelfdiscipline soelaas brengen. Diezelfde volksgemeenschap moet als geheel gemobiliseerd worden in de strijd tegen de misdaad, o.a. door het vormen van buurtuitwijk- en waakzaamheidsco-

mités. Bovendien krijgt elke burger het recht zich te bewapenen – zelfverdediging, alweer.

Verzachtende omstandigheden, psychiatrische ontoerekeningsvatbaarheid e.d.m. bij de rechtspraak worden afgedaan als verzinsels van linkse criminologen. Elke straf moet volledig uitgezeten worden, behalve de doodstraf die wel kan uitgesproken worden, maar niet uitgevoerd.

'BLANKE VESTING EUROPA'

Het Europa van het Blok is een levende, organische eenheid, gebaseerd op de natuurlijke volksentiteiten – daarvoor dienen de na-oorlogse grenzen van de huidige staten wel eventjes hertekend te worden. Ook hier wordt raciale homogeniteit nagestreefd – die van het blanke ras. De bescherming van de eigen identiteit van de participerende volkeren staat centraal in een confederaal Europa met grote volkssoevereiniteit en een beperkt communautair recht. Het Vlaams Blok is pro een Europese eenheidsmarkt, maar contra een eengemaakte sociale politiek ('een linkse fictie'). Voor een vrij verkeer van kapitaal, goederen en diensten, maar tegen dat van personen.

Op militair gebied wordt geopteerd voor een Europees leger onder het motto 'Europa Derde Macht: anti-communistisch en xenofob', om het eigen territorium te verdedigen en de economische en strategische belangen van Europa in de wereld te vrijwaren. Het 'economisch zelfbeschikkingsrecht van elk volk' wordt hier gemakshalve opzij gezet. Europa vormt in die optiek immers het centrum van de beschaaftde wereld en het aanschouwelijke bewijs van de blanke superioriteit. Zelfs de 'begeleide terugkeer' van migranten wordt vanuit dat standpunt bekeken als het uitdragen van cultuur en kennis -een onbetwistbaar monopolie van het blanke ras. Solidariteit tussen blanken overal ter wereld is dan ook een evidentie.

LEES MAAR, ER STAAT NIET WAT ER STAAT

Deze opvattingen zal zelfs de aandachtige lezer niet terugvinden in de propaganda die het Vlaams Blok voor het grote publiek verspreidt. Er wordt niet zozeer gelogen, dan wel verzwegen. Wat de potentiële kiezer zou kunnen afschrikken (verplichte gemeenschapsdienst voor werklozen, arbeidsherverdeling tussen gezinnen i.p.v. individuen, flexibel loon, moeder aan de haard, uitbouw van de wapenindustrie – inclusief kernwapens enz.) wordt wijselijk achterwege gelaten in deze publicaties. Dit is onderdeel van een bewuste strategie.

'De verkoper moet steeds ten rade gaan bij de publieke opinie alvorens te beslissen' en 'die onderwerpen bespelen die de doelgroepen die hij wil bereiken interesseren en ter harte gaan' raadt Dewinter de verkiezingskandidaten aan. Of zoals Karel Dillen het verwoordt: 'Ideaal is een elitair programma te kunnen koppelen aan een populistische toevloed van stemmen'.

HANNE VANDERCAMMEN

Marc Spruyt, Grove borstels. Stel dat het Vlaams Blok morgen zijn programma realiseert, hoe zou Vlaanderen er dan uitzien?, uitgeverij Van Halewyck, 1995.

70

Voorstellen Vlaams Blok

Deze punten komen niet alleen uit 'Cinquante mesures sur l'immigration' van Le Pen, maar zijn bovendien geïnspireerd door het Nationaal-Socialistisch programma van Hitler. Voor het Vlaams Blok zijn de Rechten van de Mens ondergeschikt aan het Eigen Volk Eerst-principe (mede omdat de mensenrechtenverklaring van de VN opgesteld is door mensen uit Senegal, de Ivoorkust e.a.) Vandaar dat het Vlaams Blok zijn terugkeerplan mogelijk acht, alhoewel het illegaal is omdat het Europees Verdrag collectieve uitzetting van vreemdelingen verbiedt.

Belangrijkste voorstellen van nazi-oorsprong:

1. Ius sanguinis of bloedrecht. Te vergelijken met de Nürnberger Gesetze (15/9/35) waardoor alleen kinderen van Arische ouders de Duitse nationaliteit konden krijgen.
2. Het Vlaams Blok is tegen stemrecht voor vreemdelingen, ook EG-burgers. Vergelijking met 14/11/35: Hitler trekt stemrecht voor 'onduitse' Joden in.
3. Het Vlaams Blok wil de dossiers van alle genaturaliseerde vreemdelingen sinds 1974 herzien. Vergelijking: op 14/7/33 herzielt Hitler alle gevallen van genaturaliseerde Joden.
4. Vlaams Blok: Een vreemdeling die huwt met iemand die reeds over de Belgische nationaliteit beschikt, verwerft niet automatisch zelf die Belgische nationaliteit. Hitler: Gesetz zum Schutze des deutschen Blutes und der deutschen Ehre; Joden mogen niet met Duitsers trouwen.
5. Vlaams Blok: Apart onderwijsnet. Hitler: 1933: numerus clausus voor Joden in hoger onderwijs
1935: rassenscheiding in basisonderwijs
- 1937: apartheid in beroepsonderwijs, die daarna is uitgebreid tot alle onderwijsniveaus
- 1941: Joodse scholen geconcentreerd in grote steden
- 1942: Joodse scholen gesloten
6. Vlaams Blok: Erkenning van de islamitische eredienst moet worden ingetrokken en moskeeën systematisch worden afgebouwd. Hitler: Vanaf 21/4/33 worden rituele slachtingen verboden, later de Joodse feestdagen en daarna de hele Joodse godsdienst.
7. Vlaams Blok: Wil werkgevers die migranten in dienst nemen extra belastingen en vreemdelingen die werkloos worden, verplichten werk te zoeken in dezelfde sector, wat neerkomt op werkloosheidsverplichting. Hitler stootte de Joden uit het arbeidscircuit: apothekers, dokters, dierenartsen, ambtenaren, middenstanders en tenslotte arbeiders.
8. Vlaams Blok: Migranten moeten uit hun sociale woningen worden gezet. Hitler: 28/11/38: Joodse huizen worden in beslag genomen.
9. Vlaams Blok: Migranten die nog geen 10 jaar in België wonen, mogen geen huis kopen, m.a.w. hebben geen eigendomsrecht. Hitler: zelfde maatregel op 6/7/38.
10. Het Vlaams Blok wil sociale rechten van vreemdelingen beperken: verlaging kinderbijslag en werkloosheidsvergoeding. Hitler: 8/9/37 – Joodse artsen worden niet meer vergoed door ziekenfonds; april 1940 – Joodse patiënten krijgen geen terugbetaling meer.

Commentaar overbodig.

ERIC GRIJP

CHARTA

91

Bijna een Iustrum Charta 91

'De toestand is te ernstig om hem over te laten aan de machtsstructuren die zelf hebben bijgedragen tot de verzieking.' en 'Verantwoordelijke burgers kunnen iets doen om die maatschappelijke verwording tegen te gaan...' en 'Charta 91 is geen embryo van een politieke partij, geen substituut voor de vele uitingen van verontwaardiging die zich manifesteren in betogingen en petitie's, maar wil complementair hiermee werken' en 'dit veronderstelt een werking op termijn en in de diepte' en 'een onafhankelijke beweging van individuele burgers. Dat deze enkelingen tot organisaties en bewegingen behoren belet niet dat zij onafhankelijk kunnen samenwerken...'

Op vele manieren is gepoogd het opzet van Charta 91 te omschrijven. Meer nog wordt vandaag de vraag gesteld of we nog bestaan. Duidelijk is dus dat er een spanning bestaat tussen de verwachtingen, de activiteiten en de bekendheid van het netwerk. We zijn begonnen met Charta 91 in een opwelling van afkeer over het schouwspel van de Belgische verkiezingen van 24 november 1991. Ergernis die we niet tot afwijzing wilden laten komen, zoals het protest van velen dat ook de basis levert voor uiterst rechts of andere populismen. We wilden als 'verantwoordelijke burgers' wijzen op de dieper liggende sociale processen aan de basis van de verrechtsing, de politici oproepen het geweer van schouder te veranderen en bijdragen tot een nieuwe politieke cultuur, waarin de politieke maatschappij en de civiele maatschappij tot een vernieuwde relatie komen. De verwachtingen waren hoog gespannen. De activiteit is aanhoudend geweest en het blijft nuttig de reeks activiteiten in het hoofd te houden:

1. De startmanifestatie in de Antwerpse stadsschouwburg op 8 februari 1992 werd bijgewoond door ruim 1000 mensen en betekende een belangrijk psychologisch

moment tegenover de verslagenheid na de verkiezingen en voor de mobilisatie voor de betoging van 22 maart.

2. Gesteund door honderd Bekende Vlamingen hebben we op een paginagrote advertentie in alle kranten opgeroepen voor de Hand-in-Hand betoging van 22 maart 1992.

3. In een open brief naar minister Tobback (toenmalig minister van Buitenlandse Zaken), ondertekend door honderden mensen werd ingegaan tegen de systematische identiteitscontroles van vreemdelingen en werd gewezen op het voorkomend racisme bij de ordediensten. De minister heeft niet op die brief gereageerd.

4. In juni 1992 deed Charta 91 een mislukte poging om het door Wivina Demeester geopende en door de Vlaamse regering prompt weer gesloten debat over gelijke politieke rechten voor allochtonen toch te voeren. De politieke maatschappij weigerde de discussie.

5. Bij de aankondiging door het Vlaams Blok van de start van een (verkiezings)campagne onder het motto 'Wij zeggen wat u denkt' heeft Charta onmiddellijk stickers ontworpen met het motto 'Ik zeg zelf wel wat ik denk'. Waar het Blok haar affiches uithing hebben plaatselijke groepen met de stickers gereageerd.

6. Op de zomerfestivals deed Charta 91 een campagne voor de multicultuur, o.a. met de tekst 'Leve het Laweit' van Tom Lanoye en T-shirts 'Geen gezeur, meer kleur'.

7. In het najaar '92 gaf Charta een cafébrief uit met een weerlegging van de stellingen van het Vlaams Blok.

8. In datzelfde najaar organiseerde Charta te Sint-Niklaas een tentoonstelling en verkoop van kunstwerken, in samenwerking

met de Academie voor Schone Kunsten aldaar.

9. Eén jaar na de verkiezingen, op 22 november 1992, organiseerde Charta 91 een hoorzitting waarop ruim 1200 mensen in vier themagroepen en een plenaire zitting meer dan 30 beleidsverantwoordelijken hebben ondervraagd. Het was een eerste poging tot rechtstreekse discussie in duidelijke politieke termen tussen overheid en bewuste burgers.

10. Gesteund door 200 bekende Vlamingen deed Charta 91 een oproep aan elke individuele mandataris om een verklaring te ondertekenen waarin het engagement wordt genomen niet politiek samen te werken met de uiterst rechtse partij.

11. In Antwerpen organiseerde Charta 91 een reeks debatten met verantwoordelijken over het Strategisch Plan voor Antwerpen.

12. Op 17 en 18 juni 1993 organiseerde Charta 91 een internationaal colloquium over 'De burger en Europa' op basis van een ontwerp memorandum onder de titel 'Europa zonder grenzen? democratie zonder burgers?'. Het memorandum, dat werd overlegd met gelijkgestemden in andere Europese landen, moest de basis vormen van een waakzaamheidscomité dat het Belgisch voorzitterschap tussen juli en december 93 moet opvolgen. Het was de bedoeling om ook de Europese kwestie tot binnenlandse politieke discussie te maken.

13. Een nieuwe campagne naar de jeugd werd uitgewerkt met een stripverhaal voor het lager onderwijs, een tekenwedstrijd en een gadget (hoedje-bootje) met tekst voor de zomerfestivals. Thema 'Charta houdt het hoofd koel'.

14. De werkgroep 'Rechtsbedeling' van Charta 91 werkte een lespakket/voordracht uit om bij te dragen tot de discussie over de rechterlijke macht en de rechtsstaat. Scholen en verenigingen konden op de werkgroep beroep doen. Telkens zou een magistrant en een advocaat aan het gesprek deelnemen.

15. Op 23 oktober 1993 werd het Chartaforum over werkgelegenheid georganiseerd om de discussie over de maatregelen tegen de werkloosheid open te trekken. Deze dag werd voorbereid met verschillende discussieteksten waarvan sommige al als vrije tribune's in kranten zijn verschenen.

16. In diezelfde maand organiseerde Charta samen met Charte 'Université des femmes' – een tweedaags colloquium over vrouwen en extreem-rechts. Een franstalige versie verscheen al in boekvorm en binnenkort volgt ook een Nederlandse uitgave.

17. In november 1993 plande Charta 91 een bijeenkomst voor mensen uit het onderwijs om ook de rol van het onderwijs en van de onderwijsmensen in de strijd tegen racisme en verrechtsing duidelijk te maken. Een onderwijsscharter werd ter ondertekening aangeboden.

18. Naar aanleiding van nieuwe smeergeldschandalen lanceerde Charta 91 de sticker: 'Politiek: meer kunst, minder vliegwerk!'

19. In Brussel werkte Charta mee aan de tweetalige 'Brusselse Gesprekken' i.s.m. o.a. het Masereelfonds.

20. In het voorjaar van 1994 organiseerde Charta 91 zes discussienamiddagen over: Europa, Burger en politiek, Sociale ongelijkheid, Media, Rechtsbedeling en Onderwijs

21. Voor de Europese verkiezingen van 12 juni 1994 ontwierp Charta een Memorandum voor een Europees Beleid in vijf punten (een democratisch Europa, een Europa voor alle burgers, een sociaal en ecologisch Europa, een multicultureel Europa en een open Europa) en organiseerde een verkiezingsnacht 'Eurofolies' te Brussel i.s.m. Markant.

22. Samen met Hand in Hand werd een hernieuwde campagne voor het Cordon Sanitaire in de aanloop van de gemeente-

raadsverkiezingen opgezet. In vele gemeenten zorgden mensen voor duidelijke stellingnames van kandidaten. Charta organiseerde een week voor de verkiezingen de meeting 'Afblokken' in de Antwerpse stadschouwburg.

23. In Antwerpen wordt in de aanloop van de gemeenteraadsverkiezingen rond '10-punten' een eenheidsplatform gemaakt, gedragen door tientallen kandidaten op alle democratische lijsten. Vandaag hebben een meerderheid van de gemeenteraadsleden van de bestuurscoalitie dat platform ondertekend. Op basis van dat programma werd het 'Antwerps overleg' opgestart. Op regelmatige tijdstippen vergaderden gemeenteraadsleden en geïnteresseerde burgers over de stadsproblematiek en vergeleken de standpunten van het Blok en van de meerderheid met het tienpuntenplatform.

24. Vanuit het Antwerps Overleg worden in de loop van 1995-1996 vier hoorzittingen georganiseerd in Borgerhout, Deurne (tweemaal) en Berchem. Naar aanleiding van het eerste jaar van de nieuwe meerderheid wordt een (op verschillende vlakken) mislukte hoorzitting onder de titel 'Groot Antwerps vuurwerk' georganiseerd.

25. In de aanloop van de parlementsverkiezingen 1995 zette Charta een kettingsbriefcampagne op onder het motto 'Hoog tijd voor een andere politiek'.

26. Charta 91 werkte mee aan overleg en initiatieven voor het 'algemeen stemrecht'.

27. Nadat het Cordon Sanitaire publiek werd in vraag gesteld, hernam Charta 91 samen met Hand in Hand initiatieven op dat vlak.

28. Vanuit Charta wordt een initiatief genomen voor een campagne rond het principe van een vermogensbelasting.

29. Twintig Nieuwsbrieven werden sedert de oprichting van Charta naar ongeveer 4.000 adressen gestuurd. Charta stelt de Nieuwsbrief ook open voor andere denk- en actiegroepen te lande en overweegt de organisatie van een studiedag in september '96.

Het is ons niet om de activiteit of de bekendheid op zich te doen. In feite draait het om een opvatting over de democratie. Van alle

kanten wordt toegegeven dat er iets schort aan de politieke structuren. Iedere politieke stroming is dan ook druk in de weer geweest sinds 1991 met vernieuwings- en verruimingsoperaties, met manifesten en oproepen. De centrale gedachte daarbij blijft dat de politieke partijen zoals ze zijn ingebed in de politieke instellingen en de machtsstructuren de belangrijkste hefboomen zijn om het tij te keren. Van daaruit wordt dan ook gewerkt naar wat zij 'het middenveld' noemen, in de eerste plaats in een poging de gevoerde politiek uit te dragen.

Een van onze centrale opvattingen is dat het tij niet kan gekeerd worden vanuit de bestaande structuren alleen. Laten we duidelijk zijn: de strijd gaat tegen de opvattingen die mensen uit de samenleving willen stoten. Die opvattingen winnen veld omdat blijkt dat de bestaande structuren er niet in slagen iedereen een plek te geven, dat er uitstoot gebeurt. Extreem rechts vindt dan dat de 'vreemdelingen' moeten worden weggedacht en dat de samenleving alleen voor eigen volk is. Anderen verwerpen die opvatting, zijn wel voor integratie maar dan wel voor zover de mensen zich aanpassen aan de heersende opvattingen en structuren. Daarmee wordt een dubbele illusie onderhouden: dat de formulering van die normen en waarden door het politieke centrum ook de opvattingen van de mensen weergeven en dat de bestaande structuren ook in staat zijn iedereen de beloofde plek te geven.

Die overtuiging delen we niet. Voor ons is de strijd tegen uiterst rechts ook een strijd voor pluralisme en volledige vrijheid van mening, een strijd voor het behoud van een veelheid aan opvattingen en structuren in een levendige civiele maatschappij. De werking van de Staat moet in die richting worden aangepast. Zoals het neoliberalisme samengaat met een zeker autoritarisme en populisme in de Staat, zo gaat een pluralistische democratie gepaard met een grotere sociale gelijkheid en zekerheid en met meer, niet minder, vrijheid.

Misschien verliezen deze opvattingen veld in de samenleving. Misschien is alles al zodanig geïnstitutionaliseerd dat onafhankelijke stemmen niet meer te horen zijn, misschien... Hoe het ook zij, het Basismanifest van Charta dat eind 1991 is opgesteld mag vandaag nog gelezen worden.

ERIC CORIJN

manifest (najaar '91)

De schokkende uitslag van de verkiezingen van 24 november 1991 vraagt om een dringende reactie, ook vanwege de velen die zich niet actief met politiek inlaten. Het succes van uiterst-rechts, vooral bedreigend omdat het een Europees fenomeen is, moet in de eerste plaats begrepen worden als een symptoom van dieper liggende processen die regelrecht uitmonden in maatschappelijke ontwrichting.

De Westerse democratie geeft aan de burger aanzienlijk minder greep op de maatschappij dan ze zelf beweert. Het politiek bestel werkt te zeer in afzondering en heeft geen antwoord op de vragen over de verhouding van het individu en zijn/haar sociale omgeving. Dit verwekt terecht ergernis, als ook verwarring en een verlamdend gevoel van machteloosheid.

De maatschappelijke crisis drukt zich uit op het politieke, op het sociaal-economische en op het culturele vlak.

De politiek komt over als een ongeloofwaardig spektakel waarin belangen worden gediend en regels worden gehanteerd die de meerderheid van de bevolking in de kou laten staan. Gefrustreerd mag die meerderheid toekijken naar de politieke verloedering waarin ondoorzichtigheid, een schaamteloze vermenging van belangen en inefficiëntie hoogtij vieren. Daartegenover moet een nieuwe geloofwaardige politieke cultuur worden opgebouwd, gebaseerd op openbaarheid van bestuur, een betere rechtspleging en een hogere kwaliteit van het politieke bedrijf. Nieuwe organen en instellingen moeten de directe zeggenschap, de controle en de rechtstreekse participatie van de burger mogelijk maken.

In de laatste vijftien jaar is de sociaal-economische toestand van onze samenleving grondig gewijzigd. De rijkdom van ons land werd herverdeeld ten nadele van de minstbegoeden en de verzorgingsstaat werd vervangen door een hoger-lager-maatschappij. Geen wonder dat in een aantal wijken van onze steden de werkloosheid, de benarde huisvesting, de sociale uitstoting aanleiding geven tot onverdraagzaamheid

en vreemdelingenhaat. Maar ook in de zogezegd betere buurten groeit de malaise door de toenemende onzekerheid over beroeps-perspectieven en gebrek aan erkenning. Instellingen als onderwijs, gezondheidszorg, sociaal-cultureel werk, wetenschappelijk onderzoek lijden schromelijk onder bezuiniging en marginalisatie.

Ook ons cultureel klimaat verschaalt zienderogen, waardoor ideologische verrechtsing bevorderd wordt. De grootste gemene deler van de consumptiecultuur verdringt vernieuwing en verscheidenheid. Toenemend analfabetisme, schoolachterstand, roofofbouw in het onderwijs, de spelletjescultuur in de media laten diepe scheuren na in het geestelijk weefsel van de samenleving.

Er moet een ommekeer komen in dit politiek, sociaal en cultureel klimaat. Uit zichzelf zal die toestand niet veranderen. Waar ligt de prioriteit? In een Europese economische en monetaire eenmaking die op ondemocratische wijze tot stand komt of in een sociale en culturele behoeftenbevrediging van de bevolking? En als er dan schoktherapieën moeten komen, laat ze dan die groepen treffen waarvan de pijndrempel nog niet overschreden werd.

Charta 91 wil een bijdrage leveren aan deze koerswijziging. Charta 91 is geen embryo van een politieke partij, geen substituut voor de vele uitingen van verontwaardiging die zich manifesteren in betogingen en petitie's, maar wil complementair hiermee werken.

Wij stellen een actie voor in drie geledingen:

1. Een grondige discussie in duidelijke politieke termen. Lokale, nationale en internationale structuren worden steeds minder democratisch in opzet en functionering. Het tij kan niet gekeerd worden door snelle, oppervlakkige tegenzetten of een pasklare ideologie, alleen door een ernstige politieke analyse.
2. Deze nieuwe politieke bewustwording vergt een strategische en volgehouden inzet. De aard van de problemen bepaalt het ritme waarop kan geageerd worden. Dit veronderstelt een werking op termijn en in de diepte.
3. We streven een onafhankelijke beweging van individuele burgers na. Dat deze enkelingen tot organisaties en bewegingen behoren, belet niet dat zij onafhankelijk kunnen samenwerken op basis van een globaal akkoord over de oorzaken van de maatschappelijke malaise, dat zij samen kritisch denken, werken en tot verhelderende inzichten komen.

De toestand is te ernstig om hem over te laten aan de machtsstructuren die zelf hebben bijgedragen tot de verzieking. Verantwoordelijke burgers kunnen iets doen om die maatschappelijke verworping tegen te gaan die oorzaak is van onverdraagzaamheid, vreemdelingenhaat, sociale uitstoting, angst en onzekerheid. Charta 91 brengt mensen samen uit verschillende sociale milieus, belangstellingssferen, beroepsbezigdheden en culturen; burgers met verschillende dromen en verwachtingen, die in pluralisme willen samenwerken voor vrijheid, gelijkheid en solidariteit.

TOT HET ONZALIGE TIJ IS GEKEERD.

Gefaxt ...

Ik ben nogal gesteld op democratie. Ik geloof namelijk niet dat er een mens bestaat die altijd gelijk heeft. En ik geloof nog minder dat de meerderheid altijd gelijk heeft en de oppositie ongelijk. Of omgekeerd. Laat ze elkaar maar afwisselen en tegenspreken, zo vermijdt een maatschappij voortwoekerende fouten. Het Vlaams Blok is een vijand van de democratie zoals ik die wil. Mag ik even de ouwe Churchill citeren: 'Daar praat je niet mee, daar vecht je tegen'. Churchill had het over de nazi's. Ik heb het over het Vlaams Blok. Hou dat kordon voorlopig toch maar gesloten.

GEERT VAN ISTENDAEL
Brussel, 17/04/1996

Vlaams Blok en Cordon Sanitaire.

Het Vlaams Blok is geen partij als een andere. Dus mag het ook niet behandeld worden als een andere. Daar verandert niets aan als het 70-puntenplan gewijzigd of zelfs ingetrokken zou worden. Ook dan blijft het Blok een besmette partij. Een partij die de grondslagen vanonder onze democratische, multi-culturele samenleving wil wegslaan. En dus moeten politici uit democratische partijen blijven weigeren niet alleen met Blokkers samen te werken, maar zelfs ze de hand te schudden. Ondertussen moet de voedingsbodem, waarop het Blok teert, worden gesaneerd. Dan hoeven we ook niet bang te zijn dat het Blok zijn isolement kan omzetten in nog meer verkiezingswinst. Dat is niet alléén een kwestie van beleid...

Pas als Belgen zich niet meer ergeren aan kinderen die laat op straat spelen, niet meer bang zijn als ze vier migranten samen op een bankje in een plantsoen zien zitten en wel graag kerkklokken horen, maar niet tegen het geroezemoes bij een moskee kunnen: pas dan zal het Vlaams Blok verdwijnen. En natuurlijk moeten migranten stemrecht krijgen. Nu. Dat is pas het échte cordon sanitaire.

WALTER ZINZEN
Brussel, 17/04/96

COLOFON

Secretariaat
Transvaalstraat 8, 2600 Berchem,
03/230 69 13 · Fax: 03/218 56 96
Rekeningnummer: 001-2298686-56

*Medewerkers aan
dit extra-nummer:*

Eric Corijn, Stephen Bouquin,
Myriam Stoffen, Paul Verbraeken,
Hanne Vandercammen, Marec,
Irma Houtmortels, Patris Basstanie.

*Vormgeving: Aanzet
Drukwerk: Goff*

